

MEGOLDÁSOK

7. osztály

1. Számozással állítsd időrendbe az eseményeket! (6 pont)

2	Húsvéti cikk	1	Kiss Ernő halála	3	millennium
4	IV. Károly koronázása	5	Vix-jegyzék	6	Horthy kormányzó lesz

2. Írd a fogalmak elé a meghatározásuk sorszámát! Vigyázz, egy sorszám kimarad! (8+2 pont)

4	vörösteror	1	Citadella	6	Bach-huszár	8	aratósztrájk
7	revízió	5	kubikos	2	k.u.k.	9	élelmiszerjegy

1, A 220 méter hosszú, 12–16 méteres falmagasságú erődöt Julius Jacob von Haynau építtette, akinek a nevéhez az 1848-49-es forradalmat és szabadságharcot követő megtorlás fűződik. Különlegessége, hogy a szokásos erődöktől eltérően nem az alatta elterülő város megvédése céljából épült, hanem épp ellenkezőleg: a [...] szánt szerep a pesti lakosság megfélemlítése volt.

2, Ez a [...] az Osztrák–Magyar Monarchia közös intézményeinek megjelölésére szolgált, megkülönböztetésül Ausztria illetve Magyarország saját intézményeitől. Azt fejezte ki, hogy a közös uralkodó intézménye és személye volt a két birodalomrészt összekötő legfőbb kapocs.

3, A [...] a kommunista büntettek helyszíneit járta végig, és azok valódi vagy vélt elkövetőit, felelőseit vonta felelősségre, sokszor igen erőszakos, kegyetlen módszerekkel. Egyszerre jellemezte önbíráskodás, a bosszúállás és a nem közvetlenül érintettek megfélemlítésének szándéka.

4, A [...] kifejezésen a kommunista mozgalom szimpatizánsai által elkövetett nagyobb méretű, politikai indíttatású erőszakhullámokat értjük. A kifejezés eredeti jelentése az orosz polgárháborúhoz kapcsolódik. Magyarországon azonban elsősorban a Magyarországi Tanácsköztársaság alatt elkövetett atrocitásokat értjük rajta.

5, A töltésépítéssel és folyómedrek ásásával foglalkozó földmunkások népies neve az Alföldön. A töltésépítő vállalkozók az Alföld népesebb városainak (Hódmezővásárhely, Szeged, Szentes, Csongrád stb.) a mezei munkánál nélkülözhető munkásait messze földre elszállították. Amíg a gátak magasítása és erősítése nagyobb mértékben folyamatban volt, addig igen jó keresete volt egy [...] -nak.

6, Uniformisuk zsinóros attila volt, görbe karddal és prémes kalppal. A magyaros öltözetbe bújtatott német és cseh császári és királyi katonák körszakállt, azonban nem viselhettek, mivel az a bécsi udvar szemében a szabadságharc szimbóluma volt. A lakosság ellenséges érzülettel viseltetett irántuk, és gúnyosan csak [...] nevezte őket.

7, Ellenőrzés, felülvizsgálat.

8, Az 1890-es évek elejétől kibontakozó agrárszocialista mozgalmak fontos harci módszere. A munkásmozgalomtól átvett sztrájktechnikát alkalmazták, amikor a kézi aratás időszakában a nagybirtokosok sok idényjellegű munkaerőt voltak kénytelenek alkalmazni. Az aratással nem lehetett várni, mert a szem az érett gabonából kipereg, ezért az aratósztrájk a nagybirtok egész termését veszélyeztette.

9, A [...] a hiánygazdaságokra jellemző, vagyis amikor az alapvető termékekből a rendelkezésre álló készletek mennyisége háború, külső gazdasági körülmény vagy más termelési nehézség miatt tartósan kisebb a fizetőképes keresletnél.

Kimaradó sorszám: **3**

Ehhez kapcsolódó fogalom: **FEHÉRTERROR**

3. Melyik történelmi személyre ismersz rá? (5 pont)

a, Az első magyar köztársasági elnök: **KÁROLYI MIHÁLY**

b, A passzív ellenállás vezetője: **DEÁK FERENC**

c, Az „anyák megmentője”: **SEMMELWEIS IGNÁC**

d, Pesten kivégzett kormányfő: **BATTHYÁNY LAJOS**

e, A „generális”fia **TISZA ISTVÁN**

4. Figyelmesen olvasd el a forrást, majd válaszolj a kérdésekre!

„A halottas vonat március 28-án este gördült ki a torinói pályaudvarról. Szürke teherkocsiját elborították a koszorúk és díszek, alig látszott rajta a felirat: Feretro (Koporsó). Az osztrák határon le kellett szedni a díszeket. A menetrendet úgy szabták meg, hogy a vonat éjszaka száguldjon végig a Habsburg birodalom osztrák felén. Görzben így is sikerült valakinek egy koszorút felnyújtania a vonatra: Horvát Boldizsár, a kiegyezés utáni első magyar igazságügy-miniszter fejezte ki így tiszteletét. A magyar határon újra felékesítették a szerelvényt. Csakhamar felbukkant a hazatérő Kossuthot köszöntő első magyar zászló Száll György öreg földműves kezében. Március 30-án reggel fél hétkor a vonat befutott a csáktornyai állomásra. A számos megállás és a végeláthatatlan szónoklatok ellenére délután 3 óra 18 perckor a vonat már Budapesten volt, a Nyugati pályaudvaron. Igaz, a forgalmat csaknem leállították a nagykanizsai vonalon: a szerelvény előtt és mögött 15 percnyire egy-egy biztosító mozdony haladt.

Budapest a fogadás lázában égett. Aznap reggel tettek eleget a Fővárosi Közmunkák Tanácsa határozatának: átkeresztelték a Hatvani utcát Kossuth Lajos utcára, és a táblákat azonnal ki is szegezték. Délután 4 órakor indult meg a menet a pályaudvarról a Magyar Nemzeti Múzeum felé. A lovas rendőrök mögött a Honvéd Menház öreg lakói gyalogoltak a nyolcvanhat esztendőes Cserey Ignác ezredes vezetésével, majd a koszorús kocsik következtek. A gyászokci mellett – hiszen a katonák el voltak tiltva a részvételtől – fővárosi és Pest megyei hajdúk alkották a sorfalat. A menet két oldalát az egyetemi hallgatókból szervezett polgárőrség biztosította. Nem sokkal 5 óra után vitték fel a koporsót a múzeum előcsarnokába. (A menet vége akkor még a Nyugati pályaudvarnál volt.) Kilencvenkét gyertya világította meg a fekete bakacsinnal behúzott falakat. Késő estig – és 31-én egész nap – tódult a közönség, hogy órák hosszát tartó várakozás után leróhassa kegyeletét. A koszorúkat teljesen szétszedték; mindenki el akart tenni emlékbe egy-két babérlevelet. Az újságok hirdetési oldalait pedig el-lepték a temetés napjára, április 1-jére való ajánlkozások: „Három utcai ablak a legszebb helyen, Erzsébet körút 52. sz. 1/2 emelet, kiadó; továbbá három utcai ablak és balkon a 2-ik emeleten ugyanott kiadó. Bővebbet Altstädter, Erzsébet körút 52. sz.”

Március 31-én is volt ünnepélyes temetés Budapesten. A Kossuth család ugyanis elhozatta a genovai temetőből – a szép angyalos sírkő alól – Magyarországra Kossuth leányának, az 1862-ben meghalt Kossuth Vilmának és Kossuth feleségének, az 1865-ben meghalt Meszlényi Teréziának holttestét. Mindketten katolikusok voltak, így a koporsókat a terézvárosi plébániatemplomból vitték ki a temetőbe. Április 1-jén pedig reggel 9 órakor megkezdődött a nagy szertartás. Elfoglalták helyüket a polgárőrök és az öreg honvédek, gyülekezni kezdtek az előkelőségek: főrendek és főpapok Samassa egri érsek vezetésével – a hercegprímás nem jött el –, képviselők Andrassy Tivadar gróf alelnök vezetésével – de a képviselőház elnöke nem jött el. És nem volt ott Wekerle

Sándor kormányának egyetlen tagja sem. 10 órakor Sárkány Sámuel evangélikus püspök imájával és beszédével kezdődött meg a szertartás, majd az országgyűlés nevében Jókai Mór mondott a kortársaktól sokat magasztalt szónoklatot. „Révpartot ért a gálya, világkörüli utat tett a kormányzóval!” – kezdte, hogy váratlan fordulat a beszéd vége felé eljusson Deákon és Erzsébet királynén keresztül a király személyéhez. Végül Gerlóczy Károly alpolgármester mondott búcsúztatót a főváros nevében. A nehezen elinduló menet 1 óra tájt érkezett a temetőhöz. Ide már csak a gyászkíséret mehetett be. Őt újabb szónoklat következett a nyitott sírnál: Péchy Tamás a volt honvédek nevében, Justh Gyula a függetlenségi párt nevében, Horánszky Nándor a nemzeti párt nevében, Bottlik József az egyetemi hallgatók nevében, Herman Ottó (az egyetlen nem díszmagyaros szónok) pedig megint csak a függetlenségi párt nevében beszélt.”

forrás: <http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/historia/89-03/ch10.html>

a, Melyik ...? (3 pont)

- 1, ... utcát nevezték át Kossuth utcára: **HATVANI**
- 2, ... szónok nem viselt díszmagyart: **HERMANN OTTÓ**
- 3, ... nap történt a temetés (hónap-nap): **ÁPRILIS 1**

b, Ki ő? Írd le az illető család- és keresztnévét is! (3 pont)

- 1, Kossuth felesége: **MESZLÉNYI TERÉZIA**
- 2, Budapest alpolgármestere: **GERLÓCZY KÁROLY**
- 3, Egy koszorút ad fel a vonatra: **HORVÁTH BOLDIZSÁR**

c, Igaz (I) vagy hamis (H)? (5 pont)

- A kormány tagjai is részt vettek a temetésen. **H**
- Az egyetemi hallgatók nevében Bottlik József beszélt. **I**
- A halottas vonat a Nyugati pályaudvarra futott be. **I**
- A katonák el voltak tiltva a temetésen történő részvételtől. **I**
- Kossuth lánya református vallású volt. **H**

5. A Magyarország (1918-1920) című térkép segítségével válaszolj a kérdésekre! (6 pont)

Hol?

Lépte át a román hadsereg a Tiszát? **SZOLNOK**

Kiáltották ki a köztársaságot? **BUDAPEST**

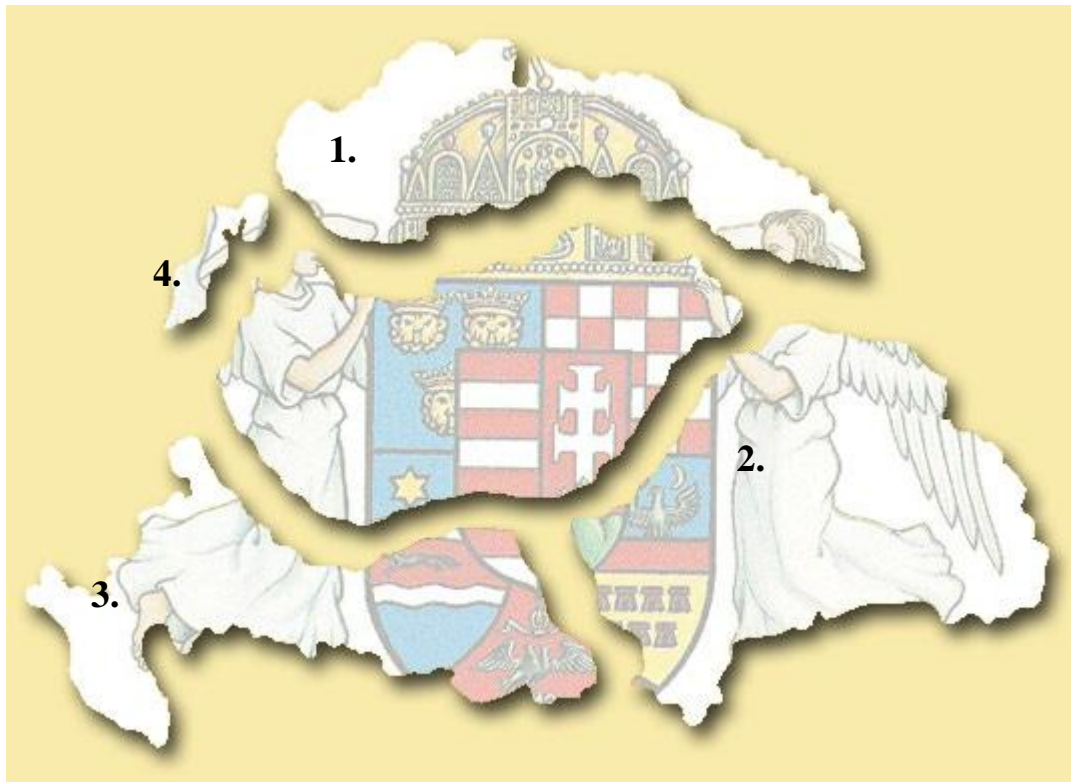
Volt jelen a Nemzeti Hadsereg parancsnoksága?

SZEGED és SIÓFOK

A legészakibb város, melyet a Vörös Hadsereg elfoglalt? **BÁRTFA**

Kiáltották ki a Tanácsköztársaságot: **BUDAPEST**

6. A kép és saját ismereteid segítségével válaszolj a kérdésekre!

Nevezd meg a sorszámmal jelölt országrészt és azt, hogy melyik korabeli államhoz került 1920-ban! (8 pont)

1, Országrész neve: **FELVIDÉK**

Ehhez az országhoz került: **CSEHSZLOVÁKIA**

4, Országrész neve: **ŐRVIDÉK**

Ehhez az országhoz került: **AUSZTRIA**

3, Országrész neve: **HORVÁTORSZÁG**

Ehhez az országhoz került: **JUGOSZLÁVIA (SZERB-HORVÁT-SZLOVÉN KIRÁLYSÁG)**

2, Országrész neve: **ERDÉLY**

Ehhez az országhoz került: **ROMÁNIA**

**7. A következő feladat a korszak fontos dokumentumaira vonatkozik.
(3+3+3 pont)**

A, „Szerettük, becértük ezt a várost, amely az elmúlt évben a nemzet megrontója lett. Tetemre hívom itt a Duna partján a magyar fővárost: ez a város megtagadta ezeréves múltját, ez a város sárba tiporta koronáját, nemzeti színeit és vörös rongyokba öltözött. Ez a város börtönre vetette, kiűldözte a hazából annak legjobbjait és egy év alatt elprédálta összes javainkat. De minél jobban közeledtünk, annál jobban leolvadt szívünkről a jég, és készek vagyunk megbocsátani. Megbocsátunk akkor, hogy ha ez a megtévelyedett város visszatér megint a hazájához, szívéből, lelkéből szeretni fogja a rögöt, amelyben őseink csontjai porladoznak, szeretni azt a rögöt, amelyet veritékes homlokkal munkálnak falusi testvéreink, szeretni a koronát, a dupla keresztet. Katonáim, miután földjeikről betakarították Isten áldását, fegyvert vettek a kezükbe, hogy rendet teremtsenek itt e hazában”

Ki mondta a fenti sorokat? **HORTHY MIKLÓS**

Melyik városban? **BUDAPEST**

Milyen tisztséget töltött be 1920. III. 1. után? **KORMÁNYZÓ**

B, „Mi nem akarjuk ezen alkotmányos önállást feláldozni csupán azért, mert a lajtántúli népek új alkotmányának egyes pontjai másképp hangzanak; de készek leszünk mindenkor törvénytiszta úton saját törvényeinket a birodalom. szilárd fennállhatóságának biztosságával összhangzásba hozni, s a lajtántúli országok szabadságának és alkotmányos kifejlődésének útjában állani soha nem fogunk.”

Ki írta a fenti sorokat? **DEÁK FERENC**

Melyik újságban jelent meg? **PESTI NAPLÓ**

Mi a cikk neve? **HÚSVÉTI CIKK**

C, “Tisztelt ház! Én nem akarok semmiféle szemfényvesztő játékot űzni a szavakkal. Én elismerem azt, amit gróf Károlyi Mihály t. képviselő úr tegnap mondott, hogy ezt a háborút elvesztettük. [...]hogy ne tudnók az ellenségnek a végleges győzelmet nagyon drágává tenni, de igenis elvesztettük abban az értelemben, hogy az erőviszonyok beállott eltolódásánál fogva a háború megnyerésére többé reményünk nem lehet, és hogy ennek folytán keresnünk kell a békét oly feltételek mellett, amelyeket ilyen viszonyok között ellenségeink elfogadnak.”

Ki mondta a fenti sorokat? **TISZA ISTVÁN**

Milyen tisztséget töltött be az első világháború kirobbanásakor?

MINISZTERELNÖK

Mi történt vele 1918. október 31-én? **MEGGYILKOLTÁK**

8. Döntsd el az állításról, hogy igaz (I) vagy hamis (H)! (6+2 pont)

A Horthy-korszak államformája köztársaság volt. **H**

Kossuth ellenezte a kiegyezést. **I**

IV. Károly a Habsburg család tagja volt. **I**

A 101-es gyalogezredet Békés vármegyéből is sorozták. **I**

A Magyarországi Szociáldemokrata Párt a parasztságot képviselte. **H**

A horvátok képviselőket küldhettek a magyar országgyűlésbe. **I**

A hamis állításokat tedd igazzá!

1, **KIRÁLYSÁG VOLT AZ ÁLLAMFORMA**

2, **A MUNKÁSOKAT KÉPVISELTE**

9. A feladat az Osztrák-Magyar Monarchiára vonatkoznak. (13 pont)

Mikor jött létre ez az állam (év)? **1867**

Mikor bomlott fel (év)? **1918**

Mi volt a fővárosa? **BÉCS** és **BUDAPEST**

Ki volt az uralkodója?

1867-1916: **FERENC JÓZSEF**

1916-1918: **IV. KÁROLY**

Melyik két ország kötötte?

AUSZTRIA és **MAGYARORSZÁG**

Melyik két nép kötötte? **OSZTRÁK** és **MAGYAR**

Melyek voltak a közös ügyei?

1, **KÜLÜGY** 2, **HADÜGY** 3, **EZEKET FEDEZŐ PÉNZÜGY**